

RI WUJ XTZ'IB'AX CHKECH RI E'AJEFESO

Keb' oxib' tzij puwi' ri Wuj xtaq chkech ri Ejefeso

Pa we wuj ri', jacha pa ri wuj xtaq chekech ri E'ajkolosa, ri Pab'lo ri are' k'o pa ri che' jela' Roma. K'o jun k'ax pa ri tinimit Kolosa. Ejujun kakib'ij che k'o pa ri kaj jujun kowinem che kekowinik k'o kichuq'ab' puwi' ri Kristo. Ri Pab'lo kub'ij che ri Kristo che xk'astajik, k'o ukowinem puwi' ronojel ri jastaq xoquje' ne' puwi' ri k'o pa ri kaj (1,18-22).

Pa ri wuj chkech ri Ejefeso, ri Pab'lo kach'aw puwi' ri Komon Tyox. K'o qakolotejem pa ri Kristo, ri e'ajjudi'o e ri man e'ajjudi'o taj. Ri Pab'lo kub'an ri uchak upatan pa ri che' (3,1). Ri winaq, rajawaxik k'o jun k'ak' uk'aslemanl pa ri Kristo (kapitulo 4-6).

RI WUJ XTZ'IB'AX CHKECH RI E'AJEFESO

Ri rutzil wachaj

¹Ri Pab'lo, apostol rech ri Kristo Jesus, rumal urayib'al ri Dyos, chkech ri etyox taq winaq e ri esuk'laj taq winaq pa ri Kristo Jesus. ²Chiwech ri ix, ri usipanik e ri rutzil ri Dyos e ri Ajawxel Jesus Kristo.

Pa ri Are', ri uj k'o ri qakolotajem rumal ri ukikel

³Tewchi'm ta b'a' ri Dyos e Tatxel rech Qajawxel Jesus Kristo,
che xujutewchi'j ri uj ruk' ronojel uwach tewchi'b'al, chila' chickaj, pa ri Kristo.
⁴K'atek'uri', xujusik'ij pa ri are', aretaq chi' maja' kb'antaj ri uwachulew,
arech ri uj, uj tyox e uj suk'laj taq winaq chuwach ri are' pa ri loq'oq'eb'al k'u'x
⁵xuju'uxisaj ri uj, uj uk'ojol pa ri Kristo Jesus je' jas ri rutzilal urayib'al,
⁶e weri' jun b'ix rech ri uq'ijilanik ri usipanik
che xuya chqech pa ri Loq'alaj Ub'antajik.
⁷Pa ri Are', ri uj k'o ri qakolotajem rumal ri ukik'el,
k'o ri sachib'al makaj pa ri nimalaj usipanik,
⁸che xuya chqech pa ronojel eta'mab'al e pa ronojel no'jib'al:
⁹xub'an chqech ri uj arech qeta'maj ri Awatalik urayib'al
we utzalaj chomab'al ri' che xuchomaj chuxe' ronojel jas uwach,
¹⁰arech kub'an ri are', aretaq chi' ktz'aqat ri q'ij:
aretaq chi' ronojel jastaq uwach k'o chuxe' xaq jun chi Jolomaj, ri Kristo,
ri jastaq k'o chickaj xoquje' ri jastaq k'o chuwachulew.
¹¹K'atek'uri', pa ri are', ri uj ujtasatalik wi che ujsik'italik chi ojer kanoq,
jeri' jas ri uchomab'al ri Are' ri kb'anow ronojel jastaq uwach je' jas ri urayib'al,
¹²arech ri uj kujuxik uj ya'l nim uq'ij ri uq'ijil
ri uj che xas ojer kanoq qeye'm ri Kristo.
¹³Pa ri Are', xoquje' ix k'o ri ix aretaq chi' xita' ri utzij ri saqalajtzij,
ri Utzalaj tzij rech ri ikolotajem e xixkojon chech ri are',
ri ix, ix xixt'iqik rumal ri ruxlab'al rech ri chi'nik, we Tyoxlaj Uxlab'xel ri'
¹⁴che are' nab'e'al chrech ri iwechab'al e kusuk'umaj ri kikolotajem
ri winaq che ke'uloq' ri Dyos rech ub'ioxok ri uq'ijil.

Xinta' ri ikojonik e ri iloq'oq'eb'al ik'ux

¹⁵Xa rumal k'u wa' che ri in aretaq chi' xinweta'maj, ri ikojonik ri ix chrech ri Ajawxel Jesus xoquje' aretaq chi' xinweta'maj ri loq'oq'eb'al ik'ux kuk' konojel ri etyoxlaj taq winaq, ¹⁶sib'alaj kinmaltyoxinik piwi' ri ix e kixinna'tisaj ri ix aretaq chi' kinch'aw ruk' ri Dyos. ¹⁷Kinweye'j arech ri Dyos rech ri Qajawxel Jesus Kristo ri Tatxel rech ri q'ijil, kuya chiwech ri ix jun uxlab'axelalaj no'jib'al e jun uxlab'axel eta'mab'al, arech kub'an chiwech ri ix, che qastzij kiweta'maj uwach ri are'. ¹⁸Ri are', kuya ta b'a' ri usaqil uwoq'och ri iwanima', arech ri ix kiwil ri eye'b'al che kuya chiwech aretaq chi' kixusik'ij e kiwil ri

Uq'inomal ri Uq'ijil ri recha'b'al chikxo'l ri etyoxlaj taq winaq,¹⁹e ri nimalaj ub'antajik ri ukowinem rech utoq'ob'isaxik qawach ri uj che kujkojonik pa ri nimalaj uchoq'ab'²⁰che ri are' xuk'ut pa ri uwinaqil ri Kristo, aretaq chi' ri xuwa'lajisaj uwach ri are' chikxo'l ri ekaminaqib' e xut'uyb'a' pa ri rikyaq'ab' chila' chikaj,²¹puwi' ronojel nimalaj Rajawib'al, puwi' ronojel Chuq'ab', puwi' ronojel Utzil, puwi' ronojel Nim Ub'antajik e puwi' ronojel taq b'i'aj che ri ix kixkowinik kib'ij, man xuwi ta pa we uwachulew ri' xoquje' pa ri uwachulew che petinaq.²²Xukoj ronojel jastaq chuxe' raqan e xukojo Ujolom ri komon tyox,²³che are Ub'aqil, ri Tz'aqat Ub'antajik are' che ronojel kunojisaj pa ronojel.

Ri Kolotajem ruk' ri Kristo, xas jun sapanik

²K'atek'uri', ri ix che ixfaminaq rumal ri iwetzal e rumal ri imak,²e pa weri', ri ix xk'oji' ri ik'aslemal jacha ri kub'an we uwachulew ri', jacha ri Ajaw rech ri rajawib'al ri kyaqiq' we uxlab'al ri' che kroqataj ri kichak ri kexutunik.³K'atek'uri' Qonojel ri uj ojer kanoq, uj jeri' ejacha ri e'are', ri uj k'o ri qak'aslemal pa ri urayib'al ri b'aqilal, ri uj are kqapatanij ri urayib'al ri b'aqilal e ri itzel taq chomab'al, k'atek'uri' ri uj, ejacha ri enik'aj chik xujb'e chuwach ri Royowal.⁴K'atek'ut, ri Dyos che q'inom pa ri loq'oq'eb'al uk'ux, rumal rech che sib'alaj xujuloq'oq'ej,⁵aretaq chi' ri uj ujkaminaqib' rumal ri qamak, xuya chqech jun k'ak' k'aslemal ruk' ri Kristo –rumal jun sapanik, ri ix xixkolotajik, 'ruk' ri are' xuwa'lajisaj qawach e xujut'uyub'a' chikaj pa ri Kristo Jesus.

⁷Ruk' weri', xuk'ut chuwach ri uwachulew ri nimalaj uq'inomal ri usipanik, ruk' ri uloq'oq'eb'al uk'u'x chqech ri uj pa ri Kristo Jesus, ⁸rumal rech che qastzij rumal ri usipanik xixkolotajik, ruk' ri kojonik. We kolotajem ri' man iwuk' ta ix petinaq wi uloq, xane jun usipanik ri Dyos; ⁹man petinaq ta rumal qachak uj, arech man k'o ta jun kkowinik kub'an nimalaj uq'ij.¹⁰Rumal rech che ri uj ujuchak, xujub'an pa ri Kristo, arech ri uj kqab'an ri utz taq chak che ri Dyos xusuk'umaj chi ojer uloq rech toq'ob'isab'al qawach.

Kub'an kuk' ri ekeb' b'aqilal xa jun chi k'ak' winaq

¹¹Chna'tajoq b'a' chiwech ri ix, che ojer kanoq, ri ix che man k'o ta ri kikojonik ri e'ajjudi'os iwuk', ri ix che xb'ix chiwech «man pusim ta kikowil», kumal ri winaq che kkib'ij che kib' «pusim uw'i kikowil», jrumal rech jun pusinik pa ri kikowil!¹²Chna'tajoq b'a' chiwech, che ri ix, ojer kanoq man k'o ta ri Kristo iwuk', xixpaqchi'x ub'ik pa ri utinimit ri Isra'el, ix k'axlan taq winaq chuwach taq ri Chab'al q'ab' e ri jetaq Uchi'nik; ri ix man k'o ta iweye'b'al e man k'o ta Idyos pa we uwachulew ri'¹³K'atek'uri', kamik ri', pa ri Kristo Jesus, ri ix che ojer naj ix k'o wi', ri ix chunaqaj chik ix k'o wi, rumal ri ukik'el ri Kristo.

¹⁴Rumal rech, che are ri are' ri qaja'maril, ri are' che chuxo'l keb' b'antajik xa jun chi b'antajik xub'ano, xucasaj ri tanya che ujachom kiwach ri e'are', kuchupu ruk' ri Ub'aqil ri are' ri kititik,¹⁵xucasaj taq ri utzij e taq ri upixab' ri Pixab', arech, ruk' ri ub'aqil ri Are', kub'an kuk' ri ekeb' b'aqilal xa jun chi k'ak' winaq e xajek'uri' kb'antaj ri ja'maril,¹⁶e xajek'uri', ri e'are' e'utz ruk' ri Dyos, pa jun chi B'aqilal rumal ri ripib'al: rumal uripib'al ri are' xukamisaj ri ti'tik.¹⁷Ri are' xpe che uya'ik ri utzil, ri utzil chiwech ri ix che naj ixf'o wi apanoq, ri utzil chiwech ri ix che naqaj ix k'o wi apanoq:¹⁸rumal ri are', ri uj ujkeb' ujk'o pa jun chi Uxlab'axel kujkowinik kujb'e chunaqaj ri Tatxel.

¹⁹Xa jek'uri' ri ix kamik ri' man ix kaxlan winaq ta chik; ri ix, ix rech ri kitinimit ri etyoxlaj taq winaq, ix rech ri rachoch ri Dyos.²⁰Ri ja che ix k'o wi ri ix, jeri' jas jun

kitikib'alil ri jetaq Apostol e ri Eq'axel utzij ri Dyos e ri ab'aj pa ri rajawalja are ri Kristo. ²¹Pa ri are' ronojel utz ja kk'iyik, je kb'antajik jun utzalaj tyox pa ri Ajawxel; ²²pa ri are', xoquje' ri ix, ix k'o pa ri ja, arech ri ix jun rachoch ri Dyos pa ri Uxlab'xel.

Ri in inajchak chech we Utzalaj tzij ri'

³Rumal k'u wa' weri', ri in, ri in Pab'lo che in k'o pache' rumal ri Kristo iwumal ri ix che man ix ajjudi'o taj... ²We ri ix ich'ob'om, jas uya'ik xub'an ri Dyos chwech ri jetaq sipanik rumal toq'ob'isab'al iwach ri ix; ³xya'taj chwech pa jun waram ri uno'jib'al ri Awatalik taq jastaq che ri xb'itaj pa jujun taq tzij wumal in ri kamik ri'. ⁴Aretaq chi' ksik'itaj we nutzij ri in, kixkowin ri' kiwil ri no'jib'al k'o wuk' ri in puwi' ri Awatalik rech ri Kristo. ⁵We Awatalik ri', man xuk'ut ta chkiwach ri e'ojer taq winaq je' jas ri uk'utik kub'an ukamik ri' chkech ri e'u'apostol e ri e'uq'axal utzij ri Dyos, ruk' ri Uxlab'axel: ⁶ri man e'ajjudi'o taj xoquje' k'o ri kechb'al, ri e'are' e'utz'aqatil ri jun B'aqilal, k'o ri chi'nik kuk', pa ri Kristo Jesus rumal ri Utzalaj Tzij. ⁷K'atek'uri', ri in che in Ajchak chech we Utzalaj Tzij ri' rumal ri sipanik che xuya ri Dyos chwech ruk' jun nimalaj chuq'ab': ⁸chwech ri in, che in are in nitz'alaj chikxo'l konojel ri etyoxlaj taq winaq, xuya chwech we sipanik ri', arech kinb'ij chkech ri man e'ajjudi'o taj ri nimalaj uq'inomal ri Kristo ⁹e kuya pa nimalaj saqil ri usipanik che Awatalik: che xas awatalik uloq ri are' chi sib'alaj junab' pa ri Dyos, ri Are' che k'iysanel chech ronojel jastaq, ¹⁰arech taq ri Ajawib'al e taq ri Chuq'ab' rech ri kaj keta'maj kamik ri', rumal ri Komon Tyox, ri nimalaj no'jib'al che xukoj ri Dyos ¹¹pa we junalik chomab'al ri', che ri Are' xuchomaj pa ri Kristo Jesus Qajawxel, ¹²che kuya chqech ri qachuq'ab' arech ri uj kujqeb' ruk' kub'isab'al k'ux pa ri ub'e ri kojonik chunaqaj ri Kristo, ¹³Je' nak'ut, ri in kinta chiwech ri ix mixtuqa'rik rumal taq ri k'ax tajin kinriq in rech toq'ob'isab'al iwach ri ix; are wa' ri iq'ijil ix!

Chuya' b'a' ri are' chiwech ri ichuq'ab'

¹⁴Rumal k'u wa' weri' kinmej ri nuch'ek chuwach ri Tatxel; ¹⁵ronojel tatxel che k'o pa ri kaj e pa ri uwachulew k'o ri ub'i' ruk' ri Are'. ¹⁶Arech ri Are', rumal ri uq'inomal ri uq'ijil, kuya b'a' chiwech ri ichuq'ab' rumal ri Ruxlab'axel arech ri ix ko iwanima', ¹⁷arech ri Kristo kjeqi' pa ri iwanima' rumal ri ikojonik e arech che ri ik'iyb'alil e ri itikib'alil kk'oji' b'a' pa ri loq'oq'eb'al k'u'x. ¹⁸Ruk' weri', ri ix kk'oji' ri ichuq'ab' arech ri ix kich'ob'o, kuk' konojel ri etyoxlaj taq winaq, ri urab'arik, ri uwach, ri ajsik e ri cho, ¹⁹ri ix kixkowin na ri' chi reta'maxik ri uloq'oq'eb'al ri Kristo che are sib'alaj nim chuwach ronojel no'jib'al, e kixok na ri' pa tz'aq'atalaj iwutzil pa ronojel ri tz'aqatalaj Rutzil ri Dyos.

²⁰Chech ri Are' che ri uchuq'ab' kchakun paqawi' e kkwonik kub'an sib'alaj nim chi na chuwach ri jastaq uwach che kujkowinik kqato e kqachomaj, ²¹chrech ri Are' ri uq'ijil, pa ri Komon Tyox e pa ri Kristo Jesus, pa ronojel ija'lil, chub'eq'ij chub'esaq. Amen.

Jun chi Ajawxel, jun chi qakojonik, jun chi qaqqasna'

⁴¹Ri in sib'alaj kinta' b'a' chiwech ri ix, ri in che in k'o pache' pa ri Kristo, arech ri ix kk'oji' jun utzalaj ik'aslemal, rumal rech che ri ix ixsikitalik: ²Chiwonej b'a' iwib', ruk' kme'lalaj' ib'antajik e ruk' koch'onik, che'ikuyu' b'a' ri enik'aj chik ruk' ri loq'oq'eb'al ik'ux; ³chikojo' b'a' ichuq'ab' che xa jun iwach pa ri Uxlab'axel rumal ri nimalaj utzil.

⁴Chk'oji' b'a' xa jun chi ib'aqil e xa jun chi Uxlab'axel, e chk'oji' b'a' xa jun chi iweye'b'al pa ri ixsik'italik wi; ⁵jun chi Ajawxel, jun chi qakojonik, jun chi qaqqasna', ⁶jun chi Dyos e

Tatxel qech qonojel; ri Are' che k'o pakiwi' chi nimalaj konojel, ri are' che k'o kumal konojel e ri are' che k'o pa konojel.

⁷K'atek'ut, qonojel chi qajujunal qak'amom jub'iq' ri toq'ob'isab'al wachaj rech ri Dyos je' jas ri retab'al ri usipanik ri Kristo. ⁸Rumal k'u wa' weri' kb'ixik:

Xpaqi' chikaj e xe'uk'am
ub'i ri ek'o pache'
xuya taq ri sapanik chkech ri winaq.

⁹«Xpaqi'k», ¿jas k'u wa' weri', we man xoquje' kub'ij che xxuli' chuxe' ri uwachulew? ¹⁰K'atek'uri', ri are' che xxuli'k, xoquje' are ri are' che xpaqi' puwi' ronojel kaj, arech kunojisaj ronojel jastaq. ¹¹K'atek'uri' ri are' «Xuya» chkech enik'aj arech ke'uxik e'apostol, chkech enik'aj chik arech ke'uxik' eq'axal utzij ri Dyos, chkech enik'aj chik arech ke'uxik etz'ib'anel chech ri utzalaj tzij, chkech enik'aj chik arech ke'uxik ajtijab', ¹²arech are wa' ri ktaqan chkech ri etyoxlaj taq winaq pa ri chak, arech qas utz ri ja rech ri Ub'aqil ri Kristo, ¹³e ruk' k'u wa' weri' ri uj junam kujb'e qonojel pa ri kojonik e pa no'jib'al rech ri Uk'ojol ri Dyos e pa ri Tz'aqatalaj Winaq, che pa ri ukowil ri uk'aslemal kub'ano ri tz'aqatalaj uk'aslemal ri Kristo.

¹⁴Ruk' weri', arech ri uj man ujak'alab' ta chik, ri uj man kujb'e ta chi ruk' ronojel tzij e pa ronojel kyaqiq', pa ri jo's taq tzij kech ri winaq e pa ri ketzalal ri e'are' che kek'aman ub'i'k pa ri sub'unik. ¹⁵K'atek'ut, ri uj chujk'oji' b'a' pa ri qak'aslemal pa ri saqalajtzij e ri pa ri loq'oq'eb'al k'u'x, chujk'iy b'a' pa ronojel ri Are' che are ri Qajolom, ri Kristo, ¹⁶e che ri Are', kuya ri junam riqoj ib' che ri B'aqil ri junam e nimalaj uwokoxik, ruk' k'i uwach taq urab' jawi' kutzuqu e kusilob'isaj ri are' je' jas ri chak kkib'an chi kijujunal, k'atek'uri' ruk' weri' kk'iyik e kuyak rib' pa ri loq'oq'eb'al k'ux.

Ri jun k'ak' k'aslemal pa ri Kristo

¹⁷K'atek'uri', kinb'ij chiwech e sib'alaj kinta' chiwech pa ri Ajawxel, mib'an jeri' ri ik'aslemal je' jas kkib'an ri winaq che ma junam ta qakojonik kuk' che k'o ri itzel kichomab'al, ¹⁸ri e'are' ek'o pa ri q'equ'm; ri e'are' ekaxlan winaq chuwach ri uk'aslemal ri Dyos, man keta'm ta ri saqalajtzij, rumal rech che ri e'are' k'o jun ab'ajalaj kanima', ¹⁹aretaq chi' man utz ta ri kino'j pa ri kik'aslemal, ri e'are' xkib'an sib'alaj itzel jas taq uwach e xkib'an sib'alaj tz'il taq jas uwach. ²⁰K'atek'uri', man are ta weri' ri xiweta'maj ri ix, ri ix are xiweta'maj ri Kristo, ²¹we ri ix are ri are' xik'am pa ri tzij e pa ri k'utb'al, jun k'utb'al che jeri' je' jas ri saqalajtzij ruk' ri Jesus, ²²rajawaxik che ri ix kiya kan ri nab'e ik'aslemal e kiya kan ri q'e'l winaq che kixuk'am ub'i pa ri kamikal e pa ri itzel taq rayib'al, ²³k'atek'uri', rajawaxik che ri ix kkoji' jun k'ak' ichomab'al ²⁴e rajawaxik che ri ix kiwatz'yaqij ri k'ak' winaq, che b'anom rumal ri Dyos, pa ri suk'il, pa ri utyoxil ri saqalajtzij.

²⁵Kamik ri' mib'an tzij. Chib'ij ri saqalajtzij ruk' ri ajiltz'aqat, ¿la man ujkitz'aqatil ta ri enik'aj chik? ²⁶We xpe iwoyowal, mixmakunik; ri q'ij maqaj b'a' uwach we iwoyowal na; ²⁷rajawaxik che mi'okisaj ri K'axtok iwuk'. ²⁸Ri winaq che kelaq'anik, ma'elaq'an chi b'a'; xane are utz chub'ana' uchak ruk' taq ri uq'ab', arech kkowinik kub'an ri utzil e ke'uto' ri emeb'a'ib'. ²⁹Ma'el b'a' uloq jun itzel tzij pa ri ichi', xane are chib'ij ri utz tzij, arech kib'an ri rajawaxik e kib'an ri utzil chkech ri kixtatab'enik. ³⁰Miya b'is chrech ri Tyoxlaj Uxlab'axel rech ri Dyos, ri are' che xixut'iqo ruk' ri ut'iqb'al, rech ri jun q'ij arechi' kopan ri kolotajem. ³¹Ronojel b'anoj, oyowal, nimalaj tzijtal, ri itzel taq tzij, wa' ronojel weri' mak'oji' b'a' iwuk' ri ix. ³²Chib'ana' b'a' ri utzil chixol ri ix e ruk' ri loq'oq'eb'al ik'ux, chisacha' b'a' ri imak chixo'l je' jas ri usachik ri imak xub'an ri Dyos pa ri Kristo.

⁵Chiterne'j b'a' uwach ri Dyos je' jas ixloq'alaj taq alk'uwa'laxel, ²k'atek'uri', jix b'a' pa ri ub'e ri loq'oq'eb'al k'ux, je' jas ri Kristo che xixuloq'oq'ej e xujach rib' rumal xutoq'ob'isaj qawach ri uj, xujach rib' chrech ri Dyos pa jun tab'al toq'ob' che je'likalaj ruxlab'. ³K'atek'uri', ri mak ruk' ixoq achi' e ronojel uwach itzel, on ri loq'oq'ob'al chrech ri pwaq, mib'ij b'a' weri' chixo'l ri ix: are wa' ri utz chkech ri etyoxlaj taq winaq. ⁴Xoquje' ri itzel taq tzij, ri ch'u'j taq tzij, ri mox taq tzij; ronojel weri' man utz taj, xane chixmaltyoxin chrech ri Ajawxel. ⁵Rumal rech che utz reta'maxik chib'ana', ri jun che kub'an ri mak ruk' ixoq' achi' e ri are' che kub'an ri itzel taq jastaq e ri are' che kuloq'oq'ej ri pwaq -ri jun ri' k'o jun jo's udyos man kok ta ri' pa ri Rajawib'al ri Kristo e pa ri Rajawab'al ri Dyos. ⁶Man k'o ta b'a' jun kixsub'uwik rumal enik'aj jo's taq tzij; rumal k'u wa' ronojel weri', ri itzel e ri royowal ri Dyos kpe pakiwi' ri winaq che man kkaj ta uwach ri Are'. ⁷Mib'an b'a' junam iwach kuk' we winaq ri'. ⁸Ojer kanoq, ri ix ix q'equ'm, k'atek'ut kamik ri', ri ix ix saqil pa ri Ajawxel; chixk'asleman b'a' je' jas ix ralk'uwa'l ri saqil, ⁹rumal rech che ri uwachinik ri saqil, are ri utzil, ri suk'il e ri saqalajtzij. ¹⁰Qas utz rilik chib'ana' ri jastaq che utz chuwach ri Ajawxel, ¹¹e mib'an jun itzel chak che rech ri q'equ'm, xane are chib'ana' q'atojtzij puwi' weri'. ¹²Je' nak'ut, ri jastaq che pa awal kkib'an we winaq ri', ri uj kujk'ixik xuwi che ri ub'ixik; ¹³k'atek'ut, aretaq chi' kqab'an q'atojtzij puwi' weri', kq'alajinik pa ri saqil; ¹⁴ronojel ri jastaq uwach che kq'alajinik, saqil ri'. Rumal weri' kb'ixik:

Chatk'astajoq ri at che katwarik
chawa'lisaj awib' chkixo'l ri kaminaqib'
e kch'ub'lin na ri' pawi' ri usaqil ri Kristo.

¹⁵Xa jek'uri', qas utz unik'oxik chib'ana' rilik ri ik'aslemal: mak'oji' b'a' jun ch'u'j ik'aslemal, xane chk'oji' b'a' jun no'jib'alalaj ik'aslemal ¹⁶utz b'a' chb'e ri ik'aslemal pa we uwachulew ri', rumal rech che itzel taq we q'ij ri'; ¹⁷mib'am ri ch'u'j jastaq uwach, k'atek'ut are qas chiwila' jachike ri urayb'al ri Dyos. ¹⁸Mixq'ab'arik; wa' weri' xaq itzel k'aslemal kuk'ama uloq chiwech, xane are' chitzukuj ri tz'aqatalaj utzil pa ri Uxlab'axel. ¹⁹Chixo'l ri ix chiya'a b'a' ub'ixik ri jetaq salmos, ri jetaq himnos e ri taq b'ixob'al pa ri iwanima'; chib'ioxj e chinimaq'ijarisaj ri Ajawxel ruk' ronojel iwanima'. ²⁰Pa ronojel q'ij e pa ronojel jastaq uwach chixmaltyoxin chrech ri Dyox Tatxel, rumal ri ub'i' ri Qajawxel Jesus Kristo.

Ri k'aslemal pa ja k'olib'al

²¹Chnimaj chb'il taq iwib' pa ri uxib'irikil ri Kristo. ²²Ri e'ixoqilal chkinimaj ri ekachajilal je' jas ri unimaxik ri Ajawxel: ²³rumal rech che ri achajilal ri are' are ujolom ri rixoqilal, jeri' pa ri Kristo che are ujolom ri Komon Tyox, ri are' che xukol ri B'aqil; ²⁴k'atek'uri', ri Komon Tyox kuminaj ri Kristo, rumal k'uwa' weri' rajawaxik che ri e'ixoqilal kekinimaj ri ekachajilal pa ronojel.

²⁵E'achajilal, chiloq'oq'ej b'a' ri iwixoqilal jeri' jas uloq'oq'exik ri Komon Tyox kub'an ri Kristo e xujach rib' rumal utoq'ob'isab'al uwach ri are', ²⁶arech kutyoxarisaj ri e kuch'ajch'ob'ej ri are' ruk' ri ja' e ruk' tzij; ²⁷rumal rech che are kraj che ch'ajch'oj e saqil chuwach ri Are'; arech man k'o ta jun tz'ilob'inaq chech on jun b'ach'uy chech on jun chik jas uwach, xane tyoxlaj e ch'ajch'ojalaj ri ub'antajik. ²⁸Jek'uri' jas weri', rajawaxik che ri ix ix achajilal ke'ilooq'oq'ej ri iwixoqilal je' jas uloq'isaxik ri ib'aqil ri ix. Jachin kuloq'oq'ej ri rixoqil xas are wi ri are' kuloq'oq'ej rib'. ²⁹Rumal rech che man k'o ta jun winaq xretzelaj jumul ri ub'aqil; xane kuk'iyasaj ri are' e kub'an ri utz chrech. Je' jas kub'an ri Kristo chech ri Ukomon Tyox: ³⁰¿La man ujtz'aqatil ta ri Ub'aqil? ³¹Rumal k'uri' ri achi ke'uya kan ri' ri unan utat e kuyut' na rib' ruk' ri rixoqil e chi ekeb' ri' e jun chi b'aqilal ri': ³²Wa weri' jun nimalaj awatalik, in kwaj kinb'ij weri' puwi' ri Kristo e puwi' ri Komon Utyox. ³³K'atek'uri'

kinb'ij weri' chiwech, iwonojel chiloq'oq'ej ri iwixoqilal je' jas uloq'oxik iwib' ri ix e ri ixoqilal nim chrila' wi ri rachajil.

⁶Ix alk'uwa'laxel chixniman chrech ri kitzij ri inan itat, pa ri Ajawxel; rumal che utz weri'.

²Nim chiwila' wi ri itat e ri inan, are wa' weri' ri nab'e pixab' che k'o jun chi'nik chrech,

³arech ri at, at ki'kotemal katk'oji'k e kk'oji' jun nimalaj ak'aslemal cho' ri uwachulew. ⁴E ri ix, ix nan tat, mib'an ri k'ax chkech ri e'walk'uwa'l, are chik'utu' ri utzil chkiwach, chik'ajisaj kiwach e chib'ij chkech jujun taq tzij jacha ri kraj ri Ajawxel.

⁵E'ajchakib' chinimaj kitzij ri e'iwajaw chuwachulew ruk' xib'rifik, ruk' jun utzalaj iwanima', jeri' jacha ri nimanik chrech ri Kristo; ⁶mixnimanik rumal rech che are kiwaj utz kixkanaj chkiwach ri winaq, xane chib'ana' che ix rajchakib' ri Kristo che ruk' kanima' kkib'an ri urayib'al ri Dyos. ⁷Ri ichak ri ix, xas chuwach ri Ajawxel chib'ana' wi e man chkiwach ta ri winaq, ⁸ri ix, iweta'm che ronojel ri utojb'alil kuya ri Ajawxel jeri' jas ri utz ub'anik xib'ano, we ix ajchak on we ix ajaw. ⁹K'atek'uri', ri ix ix ajawib', jeri' chib'ana' ri ix kuk' ri e'are', mib'an ri k'ax chkech e chichomaj che ri ix e ri e'are' k'o ri Iwajaw pa ri kaj e che ri are' man are ta kril ri upalaj ri winaq.

Ri ichuq'ab' pa ri Ajawxel

¹⁰K'atek'uri', ri ix chikojo' ichuq'ab' pa ri Ajawxel e pa ri ukowil uk'aslemal. ¹¹Ri ix, chiwatz'yaqij ri jetaq ch'ich' rech ch'o'j rech ri Dyos, arech ri ix ix ko chuwach ri K'axtok.

¹²Rumal rech che ri uj man kujch'ojin ta kuk' enik'aj k'ulel rech kik'el e ri b'aqilal, xane kujch'ojin ruk' taq ri Ajawib'al, ruk' taq ri Chuq'ab', ruk' taq ri e'ajaw che erech q'equ'm ek'o chuwachulew, ruk' ri e'uxlab'al che ek'o pa ri kaj. ¹³Rumal k'u wa' weri', rajawaxik che ri ix kiwatz'yaqij ri ch'ich' rech ch'oj rech ri Dyos, arech, pa ri itzel q'ij ri ix k'o ri ichuq'ab', e aretaq chi' xk'is ronojel weri', ri ix qas ko kixk'oji'k.

¹⁴Ri ixtak'alik kanoq; ximitalik ri uxe' ipam ruk' ri Saqalajtzij, iwatz'yaqim ri suk'il je' jas iwatz'yaq rech ch'o'j, ¹⁵are ixajab' ri achixom kikojo, arech kjub'ux uwach ri Utzalaj Tzij rech ri Nimalaj Utzil, ¹⁶che are k'o pa ri iq'ab' ri ch'ich' rech ri kojonik, arech ruk' weri' ri ix kixkowin na ri' che uchupik ri jetaq ch'ab' che ruk' q'aq' utzijom ri Itzel; ¹⁷xoquje', chikojo' piwi' ri ix ri ch'ich' rech ri Kolotajem, e pa ri iqab' ri ch'ich' rech ch'o'j rech ri Uxlab'axel che are ri Utzij ri Dyos.

¹⁸Chk'oji' b'a' ri ik'aslemal pa ri ch'awem ruk' ri Dyos amaq'el chixch'aw ruk' ri Dyos, pa ronojel q'ij, utz ub'anik chib'ana' weri', chixch'awoq pa kitoq'ob'isab'al kiwach konojel ri etyoxlaj taq winaq. ¹⁹K'atek'uri', chixch'aw b'a' panuwi' ri in rech toq'ob'isab'al nuwach, arech ri in kinkowinik che ub'ixik ri Tzij arechi' kinjaq ri nuchi' e arech kinkowinik ruk' choq'ab' kink'utu ri k'u'talik Utzalaj Tzij, ²⁰ri in che inya'l ub'ixik aretaq chi inximitalik pache'; chuya' b'a' ri Dyos chwech arech ko kinya ub'ixik ri tzij.

Ri rutzil iwach kinya'o

²¹Ri in kinwaj che ri ix kiweta'maj, jas ri ub'e'al inb'enaq e jas ri tajin kinb'ano; are ri Tikiko kub'ij na ri' ronojel chiwech, ri are che loq'alaj achalaxik e utz kchakun wuk' pa ri Ajawxel. ²²Kintaq ub'i' ri are' iwuk', arech kuya qatzijol chiwech e arech kuya uchuq'ab' ri iwanima'.

²³Ri Dyos Tatxel e ri Ajawxel Jesus Kristo, kkiya ri Utzil chkech ri e'achalaxik, ruk' ri loq'oq'eb'al k'ux e ruk' ri kojonik. ²⁴Ri Usipanik ri Dyos chkech konojel ri winaq che kkiloq'oq'ej ri Qajawxel Jesus Kristo, pa ri k'aslemal che man kq'iy taj.